

3.1 Hoe betaal je?

Ruilen = bezit uitwisselen

- Directe ruil = een product ruilen tegen een ander product
- Indirecte ruil = een product ruilen tegen een ruilmiddel (geld)

Geldfuncties

- Ruilmiddel = geld uitgeven om producten te kopen
- Rekenmiddel = geld gebruiken om de waarde van iets uit te drukken
- Spaarmiddel = geld niet uitgeven / reserveren

Geld

- Chartaal = tastbaar (munten en bankbiljetten) en wettig betaalmiddel
- Giraal = niet tastbaar, waarmee je direct kunt betalen (geld op een betaalrekening)

Bankrekening

- Betaalrekening = rekening courant of lopende rekening, een bankrekening waarvan je direct kunt betalen
- Spaarrekening = een bankrekening waarvan je niet direct kunt betalen en waarop je meestal rente ontvangt

Bankpassen

- Pinpas = persoonlijk identificatie nummer, een pas die beveiligd is met een pincode waarmee je direct vanaf je betaalrekening kan betalen
- Creditcard = krediet (lening) kaart, een pas beveiligd met een pincode waarmee je met geleend geld kan betalen tot een vooraf gesproken kredietlimiet (plafond). De volgende maand wordt het geleende bedrag inclusief rente van je betaalrekening afgeschreven.
- iDeal = online betalen met je betaalrekening

Saldo = tegoed bij de bank

- Credit = positief (plus) geld bedrag bij de bank
- Debet = negatief (min / rood staan) geld bedrag bij de bank

Banken verdienen aan

- Sparen en lenen
- Omwisselen van vreemde valuta
- Financiële diensten, zoals beleggen en verzekeren

Bedrijfskosten van banken

- Personeel
- Gebouwen
- Beveiliging
- Geldautomaten
- ICT

3.2 Wat levert sparen op?

Sparen = geld niet uitgaven / reserveren

Spaarmotieven

- Sparen voor een doel = je wilt een specifiek product kopen, maar komt nu geld tekort
- Sparen uit voorzorg = je hebt geld achter de hand als er iets onvoorzien kapot gaat dat vervangen moet worden
- Sparen voor de rente = je wilt rente (inkomen) ontvangen over je spaargeld

Spaarrekening = een bankrekening waarvan je niet direct kunt betalen en waarop je meestal rente ontvangt

- Gewone spaarrekening = je mag hier geld op storten en opnemen wanneer je dit wilt (vrij opneembaar) en je ontvang hiervoor een variabele rente
- Spaardeposito = je zet hier geld op vast voor een langere tijd in ruil hiervoor ontvang je van de bank een hogere vaste rente

Rente / interest = de vergoeding (prijs) om geld te lenen per jaar

- Variabele = de rente kan op ieder moment veranderen
- Vaste = de rente staat voor een vooraf afgesproken periode vast

Rente berekenen

- Enkelvoudige = de rente wordt niet bij het spaarsaldo gestort, hierdoor ontvang je iedere periode over hetzelfde spaarsaldo rente

$$\text{Enkelvoudige rente} = \text{rente \%} \times \text{spaarsaldo} \times \text{jaren}$$

- Samengestelde = de rente wordt wel bij het spaarsaldo gestort, hierdoor ontvang je iedere periode over een ander spaarsaldo rente

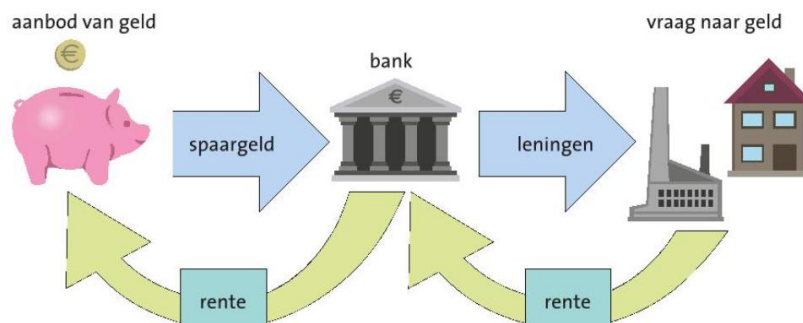
$$\text{Samengesteld rente} = \text{rente \%} \times (\text{spaarsaldo} \times \text{bijgeschreven rente})$$

Inflatie = inflatie is een algemene prijsstijging van producten

Koopkracht = het aantal producten dat je van je inkomen (geld) kan kopen

Inflatie vs. rente

- Inflatie < rente = koopkrachtstijging van spaarsaldo
- Inflatie > rente = koopkrachtdaling van spaarsaldo

3.3 Geld lenen kost geld!

Krediet = lening

Termijnbedrag

- Aflossen = de lening terug betalen (in delen of in zijn geheel)
- Rente = kredietkosten, de vergoeding (prijs) om geld te lenen per jaar

$$\text{Kredietkosten} = (\text{aantal termijnen} \times \text{termijnbedrag}) - \text{lening}$$

Leenmotieven

- Tijdelijk geld tekort = je wilt geld lenen voor een korte periode
- Kopen van een duurzaam consumptiegoed = je wilt de aankoop van een product niet uitstellen
- Onverwachte uitgaven = je hebt een onvoorziene uitgaven, maar niet genoeg geld
- Kopen van een huis = het bedrag is te groot om bij elkaar te sparen

Kredietvormen

- Salariskrediet = je mag een afgesproken bedrag rood staan op je betaalrekening afhankelijk van de hoogte van je salaris
- Persoonlijke lening = een lening met een afspraak over welk bedrag je leent en in hoeveel termijnen je aflost
- Doorlopend krediet = een lening waarbij je tot het kredietlimiet mag lenen en waarbij je in termijnen aflost
- Koop op afbetaling = een product kopen in een winkel dat je in termijnen kan betalen
- Hypothecaire lening = een lening voor aanschaf van een onroerend goed/zaak. Het onroerend goed is in deze lening onderpand, waardoor het financieel risico voor de geldverstrekker lager is.

Consumptief krediet = een lening voor de aankoop van een duurzaam consumptiegoed

Duurzaam Consumptiegoed = producten die je vaker kunt gebruiken dan één keer (auto, huishoudelijke apparaten etc.)

Onderpand = waarborg, een zekerheid in de vorm van geld, goederen of rechten

3.4 Banken doen meer

Bank failliet = als een bank failliet gaat staat De Nederlandse Bank (DNB) garant tot €100.000,- voor het spaargeld per spaarder

Beleggen = je koopt iets waarvan je verwacht dat het in de toekomst meer waard wordt. Je loopt ook het risico van waardedaling

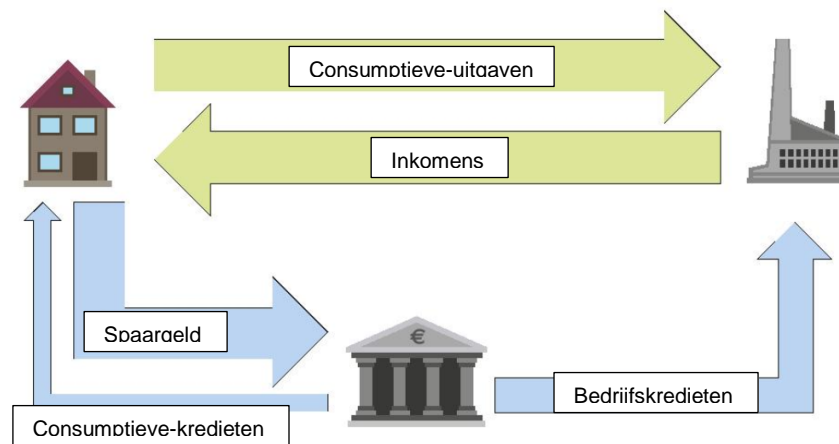
Koers = de waarde van een aandeel op een bepaald moment

Provisie = de vergoeding die een bank in rekening brengt voor het gebruiken van de diensten van de bank

Aandelen = als je een aandeel koopt ben je mede-eigenaar van een onderneming. Je koopt aandelen met de volgende reden(en):

- Zeggenschap = je kan meebeslissen met de onderneming
- Belegging = je verwacht dat de koers van de aandelen zal stijgen om ze daarna te verkopen

Banken = bemiddelen tussen vraag (leners) en aanbod (spaarders) van geld

Eurozone = 19 Europese landen die als wettig betaalmiddel de euro hebben

Vreemde valuta = al het geld anders dan de euro

Wisselkoers = de verhouding die de bank gebruikt tussen de euro en een vreemde valuta

- U koopt = de koers die gebruikt wordt bij het aankopen van vreemde valuta (laag bedrag)
- U verkoopt = de koers die gebruikt wordt bij het verkopen van vreemde valuta (hoog bedrag)

bedrag vreemd valuta = bedrag euro × lage wisselkoers

$$\text{waarde in euro} = \frac{\text{bedrag vreemde valuta}}{\text{koers per euro}}$$